

עניין ממלכתי סודי!

30 עותקים

עותק מס' 16

פרוטוקול השיבה

I. בדיון על הפתרון הסופי (Endlösung) לשאלה היהודית, שהתקיים בתאריך 20.1.1942 בברלין ברחוב אַם גְרוֹסן ואנזה מס' 56-58, השתתפו:

משרד הרייך לשטחים הכבושים במזרח	גאולייטר ד"ר מאייר (Meyer) ומנהל המחלקה ד"ר לייברנדט (Leibbrandt)
משרד הפנים של הרייך	מזכיר המדינה ד"ר שטוקרט (Stuckart)
הממונה על תוכנית ארבע השנים (Beauftragter für den Vierjahresplan)	מזכיר המדינה נוימן (Neumann)
משרד המשפטים של הרייך	מזכיר המדינה ד"ר פרייזלר (Freisler)
משרד המושל הכללי (Amt des Generalgouverneur)	מזכיר המדינה ד"ר ביהלר (Bühler)
משרד החוץ	תת-מזכיר המדינה לותר (Luther)
לשכת המפלגה	ס"ס-אוברפיהרר קלופפר (Klopfer)
לשכת הקנצלר	דירקטור מיניסטריאלי קריצינגר (Kritzinger)

האחריות לטיפול בפתרון הסופי לשאלה היהודית מרוכזת, מבלי להתחשב בגבולות גיאוגרפיים, בידי הרייכספיהרר-ס"ס וראש המשטרה הגרמנית (ראש משטרת הביטחון והס"ד).

ראש משטרת הביטחון והס"ד סקר לאחר מכן בקצרה את המאבק שהתנהל עד כה נגד היריב הזה. המרכיבים העיקריים ביותר הם

- א/ דחיקת היהודים מתחומי החיים השונים של העם הגרמני,
- ב/ דחיקת היהודים ממרחב המחיה (Lebensraum) של העם הגרמני.

כחלק ממימוש השאיפות האלה התחלנו בזירוז מוגבר ומתוכנן של הגירת היהודים מתחום הרייך, בבחינת אפשרות פתרון זמנית יחידה.

בהוראת הרייכסמרשל הוקמה בינואר 1939 "לשכה מרכזית של הרייך להגירת יהודים" (Reichszentrale für jüdische Auswanderung), שניהולה הופקד בידי ראש משטרת הביטחון והס"ד. תפקידה היה במיוחד

- א/ לנקוט בכל האמצעים להכנת הגירה מוגברת של היהודים.
- ב/ לכוון את זרם ההגירה.
- ג/ להחיש את ביצוע ההגירה במקרים בודדים.

המשימה נועדה לטהר מיהודים את מרחב המחיה הגרמני על בסיס חוקי.

ס"ס-גרופנפיהרר הופמן (Hofmann) המשד הראשי לגזע ולהתיישבות (Rasse- und Siedlungshauptamt)

ס"ס-גרופנפיהרר מילר (Müller) ס"ס-אוברשטורמבאנפיהרר אייכמן (Eichmann) המשד הראשי לביטחון הרייך (Reichssicherheitshauptamt)

ס"ס-אוברפיהרר ד"ר שנגרט (Schöngarth) מפקד משטרת הביטחון והס"ד בגנרלגוברנמן (Sicherheitspolizei) והס"ד (שירות הביטחון)

ס"ס-שטורמבאנפיהרר ד"ר לנגה (Lange) מפקד משטרת הביטחון והס"ד במחוז הכללי (Generalbezirk) לטביה, ממלא מקום ראש משטרת הביטחון והס"ד בנציבות הרייך אוסטלנד (Reichskommissariat Ostland)

ראש משטרת הביטחון והס"ד, ס"ס-אוברגרופנפיהרר היידריך, הודיע בפתיחה על מינויו על ידי הרייכסמרשל לממונה על ההכנות לפתרון הסופי של השאלה היהודית באירופה, וציון כי הישיבה כונסה לשם הבהרת שאלות היסוד. רצונו של רייכסמרשל שתישלח לו תוכנית הנוגעת לצדדים הארגוניים, הענייניים והחומריים של הפתרון הסופי של השאלה היהודית באירופה, מחייב דיון משותף מוקדם של כל המוסדות המרכזיים המעורבים במישרין בשאלות האלה, למען תיאום קווי הפעולה.

II.

מלבד הסכומים ברייכסמארק נדרש מטבע זר לאגרת הכניסה ולהוכחת אמצעים כספיים. בכדי להגן על אוצר המטבע הזר הגרמני נתבקשו המוסדות הפיננסיים היהודיים בחוץ לארץ, באמצעות הארגונים היהודיים המקומיים, לטפל בהשגת סכומי המטבע הזר הנדרשים. עד 30 באוקטובר 1941 תרמו היהודים מחוץ לארץ לטובת העניין סך כולל של כ-9,500,000 דולר.

בינתיים אסר הרייכספיהרר-ס"ס וראש המשטרה הגרמנית על הגירת יהודים, לאור הסכנות הכרוכות בהגירה בימי מלחמה ולאור האפשרויות במזרח.

III.

במקום הגירה עולה עתה פינוי היהודים למזרח כאפשרות פתרון נוספת, וזאת לאחר הסכמה מוקדמת מתאימה של הפיהרר.

יש להזכיר את המבצעים האלה רק כאפשרות חלופית, אך כבר עכשיו נצבר כאן ניסיון מעשי שנודעת לו חשיבות רבה ביחס לפתרון הסופי העתידי של השאלה היהודית.

במהלך הפתרון הסופי הזה לשאלה היהודית באירופה מובאים בחשבון כ-11 מיליון יהודים, המפוזרים על פני הארצות השונות כלהלן:

החסרונות הכרוכים בזירוז זה של הגירה בכפייה היו ברורים לכל הרשויות. אולם נוכח העדר אפשרויות פתרון אחרות, הן נאלצו לפי שעה להשלים איתם.

עם הזמן הפכו פעולות ההגירה לבעיה שאינה גרמנית בלבד, כי אם כזו שנאלצו לטפל בה הרשויות בארצות היעד, כלומר ארצות ההגירה. הקשיים הפיננסיים, כגון העלאת הסכום הדרוש להוכחת אמצעים כספיים והעלאת אגרת הכניסה מצד הממשלות הזרות השונות, מחסור במקומות באוניות, החמרה מתמדת של מכסות ההגירה או איסורי ההגירה, הקשו באופן בלתי רגיל על מאמצי ההגירה. למרות קשיים אלה הובאו להגירה למן העברת השלטון ועד לתאריך 31 באוקטובר 1941 כ-537,000 יהודים בסך הכול, מהם

מ-30 בינואר 1933, מן הרייך הישן כ-360,000

מ-15 במרס 1938, מן האוסטרק מ-147,000

מ-15 במרס 1939, מן הפרוטקטורט בוהמיה ומורביה כ-30,000.

מימון ההגירה נעשה על ידי היהודים, דהיינו על ידי הארגונים הפוליטיים של היהודים עצמם. בכדי למנוע הישארות יהודים חסרי כל, נקבע העיקרון, שעל היהודים בעלי האמצעים לממן את הגירת היהודים חסרי האמצעים; כאן נקבע מס או היטל הגירה מתאים לפי דירוג הרכוש, ששימש לכיסוי ההתחייבויות הכספיות שהיו כרוכות בהגירת יהודים חסרי אמצעים.

אולם, מספרי היהודים של מדינות החוץ השונות הנמסרים בזה, כוללים רק יהודים על פי אמונתם, כיוון שהגדרות היהודים על פי עקרונות של גזע עדיין חסרות שם בחלקן. הטיפול בבעיה בארצות השונות ייתקל באי אלה קשיים בהתאם לעמדה ולתפיסה הכללית, בייחוד בהונגריה וברומניה. כך, למשל, ברומניה, יכול גם כיום היהודי להשיג תמורת כסף מסמכים מתאימים, המקנים לו אישור רשמי שהוא נתין של מדינה זרה.

ידועה לכל השפעת היהודים בכל תחומי [החיים] בברית המועצות.

כחמישה מיליון יהודים חיים בחלק האירופי [של ברית המועצות], בקושי רבע מיליון בחלק האסייתי.

החלוקה המקצועית של היהודים היושבים בחלק האירופי

של ברית המועצות הייתה כלהלן, לערך:

9.1%	בחקלאות
14.8%	כפועלים עירוניים
20.0%	במסחר
23.4%	מועסקים כעובדי מדינה במקצועות חופשיים -
32.7%	רפואה, עיתונות, תיאטרון וכו'

במהלך הפתרון הסופי ותחת הנהגה מתאימה יש להוביל באופן

הולם את היהודים לגייסות עבודה במזרח. היהודים הכשירים לעבודה יובלו לשטחים אלה בפלוגות עבודה גדולות, תוך הפרדה בין המינים, לשם סלילת כבישים; חלק גדול מהם יאבד ללא ספק בתהליך ההתמעטות הטבעית.

מספר היהודים	הארץ
131,800	א. הרייך הישן
43,700	אוסטמרק
420,000	השטחים במזרח
2,284,000	הגנרלגוברנמן
400,000	ביאליסטוק
74,200	הפרוטקטורט בוהמיה ומורביה אסטוניה - חופשית מיהודים (Judenfrei)
3,500	לטביה
34,000	ליטא
43,000	בלגיה
5,600	דנמרק
165,000	צרפת / השטח הכבוש
700,000	השטח הלא כבוש
69,600	יוון
160,800	הולנד
1,300	נורבגיה
48,000	ב. בולגריה
330,000	אנגליה
2,300	פינלנד
4,000	אירלנד
58,000	איטליה כולל סרדיניה
200	אלבניה
40,000	קראטיה
3,000	פורטוגל
342,000	רומניה כולל בסרביה
8,000	שבדיה
18,000	שווייץ
10,000	סרביה
88,000	סלובקיה
6,000	ספרד
55,500	תורכיה (החלק האירופי)
742,800	הונגריה
5,000,000	ברית המועצות
	אוקראינה
	רוסיה הלבנה, להוציא ביאליסטוק
11,000,000	סך הכול: למעלה מ-

פתרון מכוון זה ימנע בבת אחת התערבויות רבות.

התחלת ביצועה של כל אחת מפעולות הפינוי הגדולות יותר תהיה מותנית במידה רבה בהתפתחות הצבאית. בנוגע לטיפול בפתרון הסופי בשטחי אירופה הכבושים על ידינו או הנתונים להשפעתנו, הוצע כי הגורמים האחראיים הרלוונטיים ממשדד החוץ ידונו עם מנהל המדור הממונה על כך ממשטרת הביטחון והס"ד.

בסלובקיה ובקרוואטיה שוב אין העניין מסובך מדי, כיוון ששאלות היסוד המהותיות בעניין כבר הובאו שם לידי פתרון. גם ברומניה כבר מינתה הממשלה ממונה לענייני יהודים. לשם הסדרת השאלה [היהודית] בהונגריה יש לכפות על הממשלה ההונגרית למנות תוך זמן קצר יועץ לענייני יהודים.

אשר להתחלת ההכנות לפתרון הבעיה באיטליה, רואה לנכון ס"ס-אוברגרופנפיהרר היידריך ליצור קשר עם ראש המשטרה [שם] בעניינים הללו.

ניתן לשער כי בצרפת הכבושה והבלתי כבושה תתאפשר תפיסת היהודים לשם פינויים ללא קשיים גדולים.

תת-מזכיר המדינה לותר מסר בעניין זה, כי בכמה ארצות, כגון הארצות הנורדיות, עלול טיפול מעמיק בבעיה זו להיתקל בקשיים, ולכן מומלץ בתחילה לדחות [את הפעולה] בארצות

אין ספק כי השארית שתיוותר לבסוף היא החלק שלו כושר ההתנגדות הגדול ביותר, ויהיה צורך לטפל בה בהתאם, כי במקרה של שחרור היא עתידה לשמש גרעין לבניין יהודי חדש, בהיותה [בבחינת] ברירה טבעית (ראה ניסיון ההיסטוריה).

במהלך הביצוע המעשי של הפתרון הסופי תיסרק אירופה ממערב למזרח. יש להתחיל בשטח הרייך, כולל הפרוטקטורט בוהמיה ומורביה, וזאת מטעמי שאלת הדיור וצרכים פוליטיים-חברתיים אחרים.

היהודים המפונים יועברו ראשית כל בזה אחר זה לגטאות המכונים "גטאות מעבר" ומשם יישלחו הלאה למזרח.

תנאי מוקדם חשוב בביצוע הפינוי בכלל, המשוך ואמר ס"ס-אוברגרופנפיהרר היידריך, הוא קביעה מדויקת של קבוצת האנשים שאנו לוקחים בחשבון.

הכוונה היא לא לפנות יהודים בני 65 ומעלה, אלא להעבירם לגטו זקנים המיועד לכך – טרזיינשטט (Theresienstadt).

מלבד קבוצת הגיל הזאת – מכלל 280,000 היהודים הנמצאים ברייך הישן ובאוסטמרק ב-31.10.1941 כ-30% הם בני 65 ומעלה – יתקבלו בגטאות הזקנים היהודים גם יהודים נכי מלחמה בעלי נכות גבוהה ויהודים בעלי אותות הצטיינות במלחמה (E K I [צלב הברזל מדרגה ראשונה]).

מטיפול זה יוחרגו:

א. בני תערובת מדרגה ראשונה הנשואים לבני דם גרמני, ולהם ילדים (בני תערובת מדרגה שנייה) מנישואים אלה. בני תערובת מדרגה שנייה אלה הם בעיקרו של דבר במעמד של גרמנים.

ב. בני תערובת מדרגה ראשונה, שהמוסדות העליונים של המפלגה והמדינה הנפיקו להם עד כה היתרים מיוחדים בתחום חיים כלשהו.

כל מקרה כזה טעון בדיקה מחדש, ולא מן הנמנע שההכרעה תיפול לרעת בן התערובת.

תנאים מוקדמים לקבלת היתר מיוחד יהיו תמיד לגופו של בן התערובת עצמו (לא של ההורים או של בני הזוג שהם בני דם גרמני).

כדי למנוע העמדת צאצאים חדשים ולפתור לחלוטין את בעיית בני התערובת, יעוקר בן התערובת מדרגה ראשונה שהוחרג מן הפינוי. העיקור (Sterilisierung) יתבצע מרצונו החופשי, אך הוא תנאי להישארותו ברייך. "בן התערובת" המעוקר ישוחרר לאחר מכן מכל ההוראות המגבילות שחלו עליו עד אז.

(2) טיפול בבני תערובת מדרגה שנייה.

בני תערובת מדרגה שנייה יושוו בעיקרון לחלוטין עם בני דם גרמני, להוציא את המקרים הבאים, שבהם יהיו בני התערובת מדרגה שנייה במעמד יהודים:

אלה. בהתחשב במספר היהודים המועט הנלקח כאן בחשבון, ממילא אין בדחייה זו משום הגבלה מהותית.

לעומת זאת אין משרד החוץ צופה קשיים גדולים לגבי דרום-מזרח-אירופה ומערבה.

ס"ס-גרופנפיהרר הופמן מתכוון לשגר להונגריה פקיד מטעם המשרד הראשי לגזע ולהתיישבות, לשם התמצאות כללית, כאשר ראש משטרת הביטחון והס"ד יתחיל לעסוק שם בנושא. נקבע כי מומחה זה של המשרד הראשי לגזע ולהתיישבות, שלא יהיה פעיל באופן אקטיבי, יצורף רשמית באופן זמני כעוזר לנספח לענייני משטרה.

חוקי נירנברג יהוו מבחינות מסוימות את הבסיס לתוכניות הפתרון הסופי, אך פתרון של שאלת נישואי התערובת ושאלת בני התערובת הוא תנאי מקדים לביעור הבעיה ללא שיור.

IV.

ראש משטרת הביטחון והס"ד דן תחילה מבחינה תיאורטית בנקודות הבאות, בהתייחס למכתבו של ראש לשכת הקנצלר:

(1) טיפול בבני תערובת מדרגה ראשונה.

בכל הנוגע לפתרון הסופי של השאלה היהודית, בני תערובת מדרגה ראשונה שווים במעמדם ליהודים.

178

- 13 -

(ב) עם ילדים.

היה ונולדו ילדים מנישואים אלה (בני תערובת מדרגה שנייה), הם יפונו או יועברו לגטו, יחד עם בני תערובת מדרגה ראשונה, אם הושוו [הילדים] במעמדם ליהודים. אם ילדים אלה מושווים במעמדם לבני דם גרמני (המקרים הרגילים), יש להוציאם מכלל הפינוי וכך גם את בן התערובת מדרגה ראשונה.

(5) נישואים בין בני תערובת מדרגה ראשונה לבני תערובת מדרגה ראשונה או יהודים.

בנישואים אלה (לרבות הילדים) דין כל בני המשפחה כיהודים, ולכן הם יפונו או יועברו לגטו זקנים.

(6) נישואים בין בני תערובת מדרגה ראשונה לבני תערובת מדרגה שנייה.

שני בני הזוג יפונו או יועברו לגטו זקנים, בין אם יש להם ילדים ובין אם לאו, כיוון שהשפעת הדם היהודי מתגלה בדרך כלל כחזקה יותר מבחינה גזעית אצל ילדים כאלה, מאשר אצל בני תערובת יהודים מדרגה שנייה.

ס"ס-גרופנפיהרר הופמן גורס כי יש לעשות שימוש נרחב בעיקור; על אחת כמה וכמה מפני שבן-

K210412

372036

177

- 12 -

א. בן התערובת מדרגה שנייה נולד מנישואים של ממזרים (שני הצדדים הם בני תערובת).

ב. הופעה חיצונית פגומה מבחינה גזעית של בן התערובת מדרגה שנייה, המסווגת אותו כבר מבחינה חיצונית כיהודי.

ג. חוות דעת משטרתית ופוליטית שלילית במיוחד של בן התערובת מדרגה שנייה, שממנה עולה כי הוא חש כיהודי ומתנהג בהתאם.

אך גם במקרים אלו לא יהיו יוצאים מן הכלל, אם בן התערובת מדרגה שנייה נשוי לבן דם גרמני.

(3) נישואים בין יהודים גמורים לבני דם גרמני.

בכל מקרה ומקרה יש להכריע, אם הצד היהודי יפונה או יועבר לגטו זקנים מתוך התחשבות בהשפעת פעולה זאת על קרוביו הגרמנים בנישואי התערובת האלו.

(4) נישואים בין בני תערובת מדרגה ראשונה ובני דם גרמני.

(א) ללא ילדים.

היה ולא נולדו ילדים מנישואים אלה, יפונה בן התערובת מדרגה ראשונה או יועבר לגטו זקנים (טיפול זהה כמו לגבי נישואים בין יהודים גמורים לבני דם גרמני, סעיף 3).

K210411

372035

ומהלך המבצע הזה לא יעוכב מטעמים הנוגעים לגיוס עבודה. יש להרחיק את היהודים במהירות האפשרית משטח הגנרלגוברנמן, כי דווקא כאן מהווה היהודי סכנה ניכרת בתור נושא מגיפות, והוא אף גורם לאנדרלמוסיה מתמדת במבנה הכלכלי של הארץ, בשל המסחר הבלתי פוסק בשוק השחור. נוסף על כך, מתוך שניים וחצי מיליון היהודים המובאים בחשבון, הרוב אינם כשירים לעבודה.

מזכיר המדינה ד"ר ביהלר המשיך וציין, [שביצוע] הפתרון לשאלה היהודית בגנרלגוברנמן מרוכז בידי ראש משטרת הביטחון והס"ד, ושעבודתו נתמכת על ידי רשויות הגנרלגוברנמן. בקשתו היחידה היא כי השאלה היהודית באזור זה תיפתר מהר ככל האפשר.

לסיכום נדונו צורות שונות של פתרונות אפשריים. הן גאולייטר ד"ר מאייר והן מזכיר המדינה ד"ר ביהלר נקטו עמדה, כי עבודות הכנה מסוימות במהלך הפתרון הסופי יבוצעו בשטחים הנידונים עצמם, אך יש להימנע מלעורר אי שקט בקרב האוכלוסייה.

הדיון נסתיים בבקשת ראש משטרת הביטחון והס"ד מן המשתתפים בישיבה, להעניק לו תמיכה נאותה בביצוע עבודות הפתרון [הסופי].

התערובת, אם יועמד בפני הברירה להיות מפונה או מעוקר, יעדיף לעבור עיקור.

מזכיר המדינה ד"ר שטוקרט קובע, כי הוצאתם לפועל של הפתרונות האפשריים שנמסרו כאן, בעניין נישואי התערובת ובני התערובת, תחייב טיפול מנהלי בלתי פוסק. על מנת להתחשב בכל מקרה גם בעובדות הביולוגיות מציע מזכיר המדינה ד"ר שטוקרט ללכת בדרך של עיקור כפוי.

בכדי לפשט את בעיית נישואי התערובת יש צורך לשקול אפשרויות נוספות, מתוך כוונה שהמחוקק יוכל לומר: "נישואים אלה בטלים".

בנוגע לשאלה בדבר השפעת פינוי היהודים על החיים הכלכליים הבהיר מזכיר המדינה נוימן, כי לפי שעה, כל עוד אין להם תחליף, אי אפשר לפנות את היהודים המגויסים לעבודה במפעלים החיוניים למאמץ המלחמתי.

ס"ס-אוברגרופנפיהרר היידריך ציין, כי בהתאם לקווים המנחים לביצוע פעולות הפינוי המתנהלות עכשיו ושאושרו על ידיו, בלאו הכי לא יפוננו יהודים אלה.

מזכיר המדינה ד"ר ביהלר מציין, כי בגנרלגוברנמן יברכו על כך אם הפתרון הסופי של שאלה זו יתחיל בגנרלגוברנמן, בראש ובראשונה מכיוון ששם אין בעיית ההובלה ממלאת תפקיד ראשון במעלה,